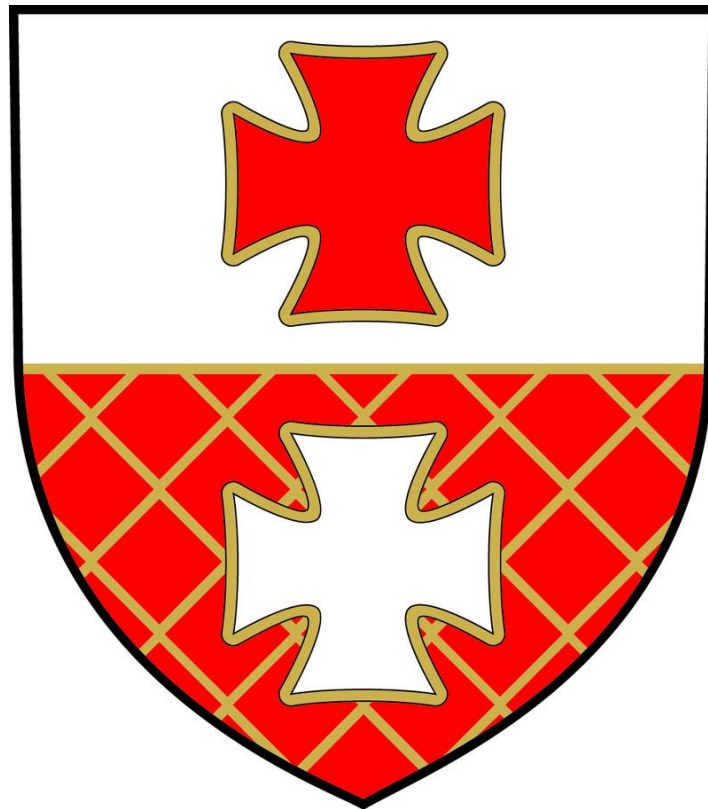

PREZYDENT MIASTA ELBLĄG

RAPORT Z REALIZACJI W LATACH 2021-2022

**PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA ELBLĄG DO ROKU 2020
Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA LATA 2021-2025**

Dokument został opracowany w Departamencie Ochrony Środowiska
Urzędu Miejskiego w Elblągu

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
1.1. Podstawa prawna i cel opracowania „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”	4
1.2. Podstawa prawna i cel opracowania „Raportu z realizacji w latach 2019-2020 Programu Ochrony Środowiska dla miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”	4
1.3. Metodyka opracowania „Raportu z realizacji w latach 2019-2020 Programu Ochrony Środowiska dla miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”	5
2. Określone w programie cele i zadania ochrony środowiska dla poszczególnych obszarów działania	6
3. Ocena realizacji zadań określonych dla osiągnięcia założonych w programie celów – zadania własne gminy	7
3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	7
3.2. Zagrożenie hałasem	9
3.3. Gospodarka wodno-ściekowa	10
3.4. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	12
3.5. Zasoby przyrodnicze	13
3.6. Edukacja	15
4. Realizacja zadań określonych dla osiągnięcia założonych w programie celów – zadania monitorowane	20
4.1. Edukacja ekologiczna prowadzona przez Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w latach 2021-2022	25
5. Mierniki realizacji Programu ochrony Środowiska dla miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”	25
6. Podsumowanie i wnioski	31

1. Wprowadzenie

Elbląg to miasto na prawach powiatu, które jest świadome, odpowiedzialne i gotowe na wyzwania przyszłości, wynikające ze zmian klimatu. Chroni i rozwija swój kapitał przyrodniczy oraz zapewnia bezpieczeństwo i zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy.

1.1. Podstawa prawna i cel opracowania „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”

Na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.) w celu realizacji polityki ochrony środowiska, organ wykonawczy miasta sporządza program ochrony środowiska.

W związku z powyższym przygotowano dokument pn. „Program Ochrony Środowiska dla Miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”, który został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Elblągu nr XX/412/2016 z dnia 24.11.2016 r.

Mimo, iż program sporządzony został na okres 4 lat, określa również perspektywę na okres kolejnych 5 lat. W Programie zostały określone obszary i kierunki interwencji, cele ekologiczne, priorytety, jak również harmonogram działań na rzecz poprawy stanu środowiska.

Nadrzędnym celem Programu jest długotrwały, zrównoważony rozwój miasta, w którym kwestie ochrony środowiska są rozważane na równi z kwestiami rozwoju społecznego i gospodarczego. Program określa działania niezbędne do realizacji na terenie Gminy Miasto Elbląg przez jednostki samorządowe i instytucje zajmujące się m.in. zagadnieniami związanymi z ochroną środowiska. Działania te są ściśle powiązane z zadaniami realizowanymi dla osiągnięcia określonych celów środowiskowych. Program składa się z 3 podstawowych części obejmujących:

1. ogólną charakterystykę miasta, ocenę stanu zasobów środowiska, jego zagrożeń oraz stanu infrastruktury ochrony środowiska;
2. cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie,
3. system realizacji programu ochrony środowiska.

1.2. Podstawa prawna i cel opracowania „Raportu z realizacji w latach 2019-2020 Programu Ochrony Środowiska dla miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska Organy (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.) wykonawcze gmin i powiatów sporządzają co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska, który przedstawiają odpowiednio radzie gminy lub radzie powiatu.

Niniejszy dokument stanowi raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025” przedstawiający i podsumowujący działania w zakresie ochrony środowiska na terenie miasta Elbląg w latach 2021-2022.

Celem wykonania Raportu jest diagnoza stanu oraz zmian zachodzących w środowisku miasta Elbląg, a także określenie stopnia realizacji zadań wyznaczonych w Programie.

1.3. Metodyka opracowania „Raportu z realizacji w latach 2019-2020 Programu Ochrony Środowiska dla miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”

Do sporządzenia Raportu posłużono się niezbędną literaturą, informacjami własnymi organu oraz materiałami pochodzącymi z instytucji leżących w granicach administracyjnych Gminy Miasto Elbląg, które realizowały zadania wpisujące się w założenia w/w Programu.

Pozwoliło to na pełne i rzetelne pozyskanie danych obrazujących stan środowiska w mieście w latach 2021-2022 oraz informacji dotyczących przedsięwzięć podjętych w celu realizacji w tych latach działań zawartych w Programie.

Monitoring komponentów środowiska oraz działań mających wpływ na środowisko prowadzony jest przez wyznaczone instytucje w sposób ciągły w ramach działalności wynikającej z przepisów prawa.

Podczas tworzenia Raportu zostały wykorzystane poniższe źródła:

- **Ankiety sprawozdawcze**

Jednym z pierwszych etapów prac nad Raportem było opracowanie ankiet sprawozdawczych, skierowanych podmiotów i instytucji leżących w granicach administracyjnych miasta Elbląg. Konstrukcja ankiet umożliwiła pozyskanie kluczowych z punktu widzenia przygotowania Raportu informacji, na temat prowadzonych działań, mających wpływ na stan środowiska w Elblągu. Ankiety uwzględniały informacje na temat realizacji wszystkich działań przewidzianych w Programie w latach 2021-2022.

- **Sprawozdania z realizacji z planów i programów**

Uzupełnieniem wyników ankiet były informacje pozyskiwane i przygotowywane w ramach realizacji obowiązku sprawozdawczego z realizacji planów i programów w latach 2021-2022.

- **Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego**

Pomiar stopnia realizacji celów Programu odbywa się m.in. poprzez mierniki. W celu wykonania analizy wskaźników realizacji Programu dla obszarów interwencji wykorzystano dane udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny.

Ponadto, podczas prac nad wykonaniem *Raportu* posłużono się następującymi pozycjami literatury:

- „Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim – Raport Wojewódzki za rok 2022” Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska,
- Raport o stanie Miasta Elbląg za rok 2021;
- Raport o stanie Miasta Elbląg za rok 2022.

2. Określone w programie cele i zadania ochrony środowiska dla poszczególnych obszarów działania

Nadrzędnym celem Programu Ochrony Środowiska jest długotrwały, zrównoważony rozwój miasta, w którym kwestie ochrony środowiska są rozważane na równi z kwestiami rozwoju społecznego i gospodarczego.

Aby osiągnąć wyznaczony nadrzędny cel w opracowaniu zawarto diagnozę stanu środowiska naturalnego na terenie miasta Elbląg, główne problemy ekologiczne oraz sposoby ich rozwiązania łącznie z harmonogramem działań i źródłami ich finansowania.

W „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025” określono cele ochrony środowiska dla poszczególnych obszarów działania:

- **ochrona klimatu i jakości powietrza** - cele: dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm - osiągnięcie poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza: osiągnięcie poziomu docelowego benzo(a)pirenu; osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu; ograniczenie emisji gazów cieplarnianych;
- **zagrożenie hałasem** - cele: dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu; zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas;
- **gospodarka wodno-ściekowa** - cel: poprawa jakości wód powierzchniowych;
- **gleby** – cele: dobra jakość gleb; rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych;
- **gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów** - cele: ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania; ograniczenie negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko;
- **zasoby przyrodnicze** - cele: zachowanie na tym samym poziomie lesistości miasta; zachowanie różnorodności biologicznej;

Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne takie, jak działania edukacyjne, czy monitoring środowiska:

- **edukacja** – cel: świadome ekologicznie społeczeństwo;
- **monitoring środowiska** – cel: zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska.

Uwzględniając cele ochrony środowiska w poszczególnych obszarach działania został opracowany harmonogram rzeczowo-finansowy, będący listą zadań planowanych do realizacji w latach 2016-2025. Szczegółowy wykaz w/w zadań zawarty został w tabelach Nr 21 i Nr 22 opracowania pt.: „Program Ochrony Środowiska dla Miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”. Należy podkreślić, że lista zadań ujętych w Programie nie zamyka możliwości realizowania innych zadań. Pozwala to na realizację zadań niewskazanych bezpośrednio w harmonogramie, a mieszczących się w ramach obszarów i kierunków interwencji Programu.

Przedmiotowy Raport dokonuje oceny w zakresie realizacji zadań określonych w Programie w latach 2021-2022.

3. Ocena realizacji zadań określonych dla osiągnięcia założonych w programie celów – zadania własne gminy

3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Nazwa zadania	Termin realizacji zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym Programu
Dofinansowanie obniżenia emisji z ogrzewania indywidualnego przez wymianę sposobu ogrzewania.	2017-2025

Miasto Elbląg od lat podejmuje działania zmierzające do zmniejszenia zanieczyszczeń pyłowych i innych zanieczyszczeń powietrza w ramach programu dofinansowania mającego na celu ograniczenie niskiej emisji. Program ten ma na celu poprawę jakości powietrza w mieście Elbląg poprzez likwidację starych, nieefektywnych systemów grzewczych opalanych paliwem stałym i zastąpienie ogrzewaniem proekologicznym. Zasady programu dotacji zostały określone w Zarządzeniach Prezydenta Miasta Elbląg. W roku 2022 rozszerzono działalność programu wprowadzając możliwość wymiany nieefektywnych źródeł na pompę ciepła.

Tabela 1 Informacje dotyczące udzielonego dofinansowania na wymianę systemu ogrzewania w latach 2021-2022

Rok	Ilość złożonych wniosków	Ilość zawartych umów (wnioskodawcy spełniający warunki regulaminu)	Ilość umów zrealizowanych przez wnioskodawców	Kwota wydatkowana z budżetu miasta	Powierzchnia lokali w których wymieniono system ogrzewania	Ilość zlikwidowanych pieców
2022	59	51	48	144 000,0 0 zł	2 501,56 m ²	63
2021	156	126	120	364 745,0 0 zł	6 795,34 m ²	145
Łącznie w latach 2021-2022	215	177	168	508 745,00 zł	9 296,90 m ²	208

W grudniu 2022 r. Gmina Miasto Elbląg podpisała z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie porozumienie dołączenia do Programu „Czyste Powietrze”. „Czyste Powietrze” to kompleksowy program, którego celem jest zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzonych do atmosfery przez domy jednorodzinne. Program skupia się na wymianie starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych by efektywnie zarządzać energią. Gmina Miasto Elbląg uruchomiła Punkt konsultacyjny – informacyjny mieszczący się w Urzędzie Miejskim w Elblągu, gdzie mieszkańcy mogą skorzystać z bezpłatnej pomocy w przygotowaniu wniosku o dofinansowanie na wymianę źródła ciepła i termomodernizację domu.

Dodatkowo Miasto przystąpiło do Programu „Ciepłe Mieszkanie”, którego celem jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych.

W celu zapobieżenia negatywnego oddziaływania na zdrowie ludzi i na środowisko przez spalanie odpadów w sezonie grzewczym rozpowszechniane są ulotki „Kochasz dzieci nie pal śmieci”. Ponadto, na terenie miasta zintensyfikowane zostały działania kontrolne w ramach „patroli antysmogowych” prowadzonych przez strażników miejskich. Straż Miejska w Elblągu w sezonie grzewczym w okresie od 01 stycznia 2021r. do 31 grudnia 2022r. przeprowadziła 1632 kontrole instalacji grzewczych na terenie nieruchomości, gdzie zachodziło podejrzenie spalania odpadów komunalnych. Kontrolowano domy mieszkalne wolno stojące, mieszkania komunalne, a także siedziby firm prowadzących działalność gospodarczą.

Stwierdzono w trakcie kontroli:

- 345 wykroczeń z art. 191 ustawy o odpadach (nałożono 269 mandatów karnych na sumę 42820 zł.)
- sporządzono 4 notatki urzędowe do postępowania wyjaśniającego przed sądem,
- w 72 przypadkach zastosowano środki oddziaływania wychowawczego (art.41 k.w.).

Ponadto Straż Miejska prowadziła od 1 stycznia 2021r. loty z wykorzystaniem bezzałogowego statku powietrznego w działaniach pomiaru jakości powietrza (PM2.5 i PM10 – pyły zawieszone). W okresie do 31 grudnia 2022r. dokonano 63 kontrole inspekcyjne. W wyniku których nałożono 8 mandatów karnych na 1050 zł.

Ponadto, od 1 lipca 2021 r. wszedł w życie obowiązek złożenia deklaracji do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, który ma na celu zebranie wszystkich danych dotyczących źródeł ciepła i spalania paliw w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Obowiązek składania deklaracji wynika z zapisów ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz centralnej ewidencji emisyjności budynków. Każdy budynek, który posiada źródło ciepła lub spalania paliw do 1 MW należy zgłosić wypełniając odpowiednią deklarację. Obowiązek ten ciąży na właścicielu lub zarządcy budynku lub lokalu.

3.2. Zagrożenie hałasem

Nazwa zadania	Termin realizacji zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym Programu
Budowa, przebudowa oraz modernizacja dróg gminnych, w tym m.in.:	
Budowa układu drogowego na osiedlu zlokalizowanym w obszarze ulic Okrężna - Fromborska - ul. Nowogródzka	2019-2020
Przebudowa ulic: Toruńska, Bydgoska, Tczewska, Grudziądzka	2020-2024
Budowa ul. Janowskiej	2019-2020
Przebudowa ulic: Szucha, Gdyńska, Szczecińska, Skierniewicka	2020-2023
Poprawa przepustowości ul. Bema w kierunku Centrum Miasta (przebudowa)	2018
Realizacja Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Elbląg	2016-2020

W ramach zadania Budowa układu drogowego na osiedlu zlokalizowanym w obszarze ulic Okrężna - Fromborska - ul. Nowogródzka przygotowano postępowanie przetargowe związane z wyborem wykonawcy dokumentacji projektowej w zakresie ul. Nowogródzkiej. Koszt opracowania dokumentacji projektowej wyniósł 68 757 ze środków własnych Gminy Miasto Elbląg, a termin realizacji został przewidziany na rok 2023.

W latach 2020-2022 na realizację zadania pn. „ Budowa ulicy Janowskiej” wydatkowano łączną kwotę 471 008,00 zł i były to środki własne Gminy Miasta Elbląg oraz środki inwestora zewnętrznego. W ramach zadania w 2021 roku zakończono budowę kanalizacji deszczowej oraz roboty związane z konstrukcją jezdni bez warstwy ścieralnej. W lutym 2022 roku wznowiono roboty, usunięto kolizję z sieciami energetycznymi i wykonano nową nawierzchnię bitumiczną jezdni.

Poprawa przepustowości ul. Bema w kierunku Centrum Miasta poprzez jej przebudowę obejmowała zadanie polegające na podpisaniu umowy z wykonawcą w roku 2022. Zrealizowano roboty w zakresie I etapu zadania, który to obejmował wymianę sterownika sygnalizacji na skrzyżowaniu ul. Bema z ul. Saperów, podłączenia sygnalizacji do istniejącej sieci światłowodowej oraz umożliwienie

uruchomienia programu specjalnego dyspozytora Straży Pożarnej za pomocą panelu sterującego. W tym samym roku opracowano także dokumentację projektową dla II etapu inwestycji, który obejmuje kompleksową przebudowę sygnalizacji na skrzyżowaniach ul. Bema z ul. Mickiewicza, ul. Żeromskiego i ul. Saperów, tj. wymiana sterowników sygnalizacji wraz z nowym oprogramowaniem do sieci MSS, wymiana instalacji zasilającej, montaż pętli indukcyjnych.

W latach 2021-2022 nie podejmowano działań związanych z przygotowaniem i realizacją zadań inwestycyjnych „Przebudowa ulic: Toruńska, Bydgoska, Tczewska, Grudziądzka” oraz „Przebudowa ulic: Szucha, Gdyńska, Szczecińska, Skierniewicka”. Powyższe wynikało z braku możliwości zabezpieczenia środków budżetowych zarówno na dokumentację projektową jak i realizację robót budowlanych.

W latach 2021-2022 realizowano Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Elbląg - zakupiono i zamontowano oznakowanie wytypowanych w programie 10 odcinków ulic z ograniczeniem prędkości do 30 km/h w godz. 22-6:

- ul. Moniuszki (wraz z likwidacją progów wyspowych);
- ul. Rawska, Mickiewicza, Konopnickiej, Traugutta, Robotnicza, Browarna, Orla, Kościuszki, Wspólna.

Ponadto w czerwcu 2022 r. została wykonana Strategiczna Mapa Akustyczna dla miasta Elbląg. Wymóg sporządzania map raz na 5 lat dla miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy wynika bezpośrednio z zapisów ustawy Prawo Ochrony Środowiska.

W związku z aktualizacją mapy na terenie miasta wykonano pomiary hałasu drogowego, szynowego, lotniczego oraz przemysłowego, zgodnie z obowiązującą metodyką referencyjną. Z analizy sporządzonej mapy wynika, iż na terenie miasta Elbląg nie występują przekroczenia norm hałasu przemysłowego oraz lotniczego.

Największe zagrożenie ponadnormatywnym poziomem hałasu powodowane jest hałasem drogowym. Ponadnormatywny poziom hałasu drogowego stanowi z punktu widzenia jego redukcji największy i najtrudniejszy problem do rozwiązania. Nieznaczne przekroczenia odnotowano w rejonie głównych ulic tj. Królewieckiej, Fromborskiej, Bema. W celu zniwelowania negatywnego oddziaływania hałasu drogowego, systematycznie realizowane są działania takie jak: wykonywanie nowej nawierzchni dróg, wprowadzanie znaków drogowych ograniczających prędkość do 30 km/h, czy wprowadzanie zakazu ruchu pojazdów powyżej 3,5t.

3.3. Gospodarka wodno-ściekowa

Nazwa zadania	Termin realizacji zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym Programu
Dofinansowanie budowy przyłączy do kanalizacji sanitarnej nieruchomości zlokalizowanych na terenie Gminy Miasto Elbląg.	2017-2025

Uchwałą nr XV/454/2020 Rada Miejska w Elblągu w dniu 29.12.2020 r. wyznaczyła obszar i granice aglomeracji Elbląg. Procent skanalizowania Aglomeracji Elbląg w 2021 roku wyniósł 99,73%. Ilość ścieków z terenu Gminy Miasto Elbląg dostarczona do stacji zlewnej taborem asenizacyjnym w 2021 roku wynosiła 35 545,8 m³. W 2021 roku na terenie Gminy Miasto Elbląg w ewidencji znajdowało się 635 zbiorników bezodpływowych oraz 78 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Procent skanalizowania aglomeracji Elbląg w 2022 roku wyniósł 99,75%. Ilość ścieków z terenu Gminy Miasto Elbląg dostarczona do stacji zlewnej taborem asenizacyjnym wynosiła 37 887,7 m³. W 2022 roku na terenie Gminy Miasto Elbląg w ewidencji znajdowało się 662 zbiorników bezodpływowych oraz 80 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Mając na uwadze ochronę środowiska powierzchni ziemi oraz wód podziemnych przed zanieczyszczeniami sanitarnymi, od 2017 r. prowadzono dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej na terenie Gminy Miasto Elbląg, związanych z poprawą gospodarki ściekowej poprzez budowę przyłączy do kanalizacji sanitarnej nieruchomości położonych na terenie Gminy Miasto Elbląg w celu likwidacji zbiorników bezodpływowych na ścieki lub przydomowych oczyszczalni ścieków.

Gmina Miasto Elbląg corocznie przeznaczają na dofinansowanie 50 000 zł, w 2021 roku w ramach dofinansowania wypłacono 9 000 zł.

W 2021 r. na terenie Gminy Miasto Elbląg przeprowadzono 2 kontrole problemowe osób fizycznych w zakresie wywiązywania się właścicieli nieruchomości z obowiązków wynikających ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1469 z późn. zm.) – badanie szczelności zbiorników bezodpływowych. Przeprowadzone kontrole wykazały nieprawidłowości w realizacji zadań stanowiących przedmiot kontroli, w związku z powyższym wydano zalecenia pokontrolne. Zobowiązano właścicieli do uszczelnienia zbiornika bezodpływowego na nieczystości ciekłe. Ponadto przeprowadzono jedną kontrolę osób fizycznych w trybie doraźnym. Przeprowadzone kontrole wykazały nieprawidłowości w realizacji zadań stanowiących przedmiot kontroli, w związku z powyższym wydano zalecenia pokontrolne. Zobowiązano właściciela do systematycznego opróżniania zbiornika bezodpływowego i pozbywania się nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami.

W 2022 r. na terenie Gminy Miasto Elbląg przeprowadzono dwie kontrole problemowe osób fizycznych w zakresie wywiązywania się właścicieli nieruchomości z obowiązków wynikających ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1469 z późn. zm.), z czego jedna kontrola nie wykazała nieprawidłowości. Natomiast, 1 kontrola wykazała nieprawidłowości w realizacji zadań stanowiących przedmiot kontroli, w związku z powyższym wydano zalecenia pokontrolne. Zobowiązano właścicieli zbiornika bezodpływowego do demontażu instalacji zamontowanej w zbiorniku oraz gromadzenia dokumentacji potwierdzającej częstotliwość i ilość nieczystości ciekłych przekazanych do wywozu.

Ponadto, przeprowadzono 5 kontroli osób fizycznych w trybie doraźnym. W jednej przeprowadzonej kontroli nie wykazano nieprawidłowości w realizacji zadań stanowiących przedmiot kontroli, w związku z powyższym odstąpiono od zaleceń pokontrolnych. W pozostałych przypadkach

zobowiązano właścicieli do montażu szczelnego zbiornika bezodpływowego w miejscu umożliwiającym dojazd i odbiór ścieków, gromadzenia dokumentacji potwierdzającej częstotliwość i ilość nieczystości ciekłych przekazanych do wywozu oraz w jednej z kontroli zobowiązano właściciela nieruchomości do legalizacji zamontowanej przydomowej oczyszczalni ścieków.

3.4. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Nazwa zadania	Termin realizacji zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym Programu
Dofinansowanie kosztów transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest	2017-2025

Na terenie Miasta Elbląg we wrześniu 2021 roku wykonano aktualizację inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest.

Z uzyskanych danych wynika, że wyroby zawierające azbest na terenie miasta to głównie faliste i płaskie płyty azbestowo-cementowe, służące jako pokrycie dachowe w budynkach mieszkalnych, budynkach zabudowy gospodarczej, a także jako pokrycie wiat i altanek ogrodowych. Wyroby azbestowe występują także na budynkach przemysłowych oraz użytkowych (wykorzystywanych w celu prowadzenia działalności gospodarczej). Informacje zawarte w inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest zasiliły Bazę Azbestową (www.bazaazbestowa.gov.pl).

Na podstawie wyników inwentaryzacji w 2021 r. zaktualizowano Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Elbląga.

Aby osiągnąć cele zawarte w wyżej wymienionym programie kontynuowano program dofinansowań dla osób chcących pozbyć się niebezpiecznej substancji jaką jest azbest ze swojej posesji. Informacja o możliwości skorzystania z dofinansowania przekazywana była wielokrotnie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego i przesyłana do lokalnych mediów.

W ramach dofinansowania w 2021 r. zawarto 10 umów na dofinansowanie i zostało usuniętych 10,425 Mg azbestu, wypłacono łącznie 21 727,09 zł. W 2022 r. zawarto 6 umów na dofinansowanie i zostało usunięte 12,58 Mg azbestu, wypłacono łącznie 17 160,00 zł.

W obszarze interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie odpadów prowadzono również działania edukacyjne. Celem prowadzonych inicjatyw było poszerzanie wiedzy o ekologii w bezpośrednim kontakcie z przyrodą oraz szerzenie aktywnej postawy na rzecz ochrony środowiska, a w tym szczególnie nacisk kładziony był na edukację m. in. w zakresie efektywnej selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Szczegółowe informacje dotyczące działań edukacyjnych uwzględnione są w podrozdziale 3.6 oraz 4.1.

3.5. Zasoby przyrodnicze

Nazwa zadania	Termin realizacji zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym Programu
Nasadzenia krzewów i drzew na terenach miejskich	2016-2021
Rewitalizacja Wyspy Spichrzów	2019-2020
Realizacja uproszczonego planu urządzania lasu (obiekt Modrzewina)	2016-2025

W latach 2021-2022 w ramach bieżącego utrzymania zieleni oraz działań przygotowawczych do inwestycji w granicach administracyjnych miasta wydawano zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów, zobowiązujące wnioskodawców do wykonania nasadzeń zastępczych w ilości 2280 szt. drzew oraz 339 m² krzewów. Ponadto, na podstawie decyzji wydanych przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zobowiązano do wykonania nasadzeń zastępczych na gruntach miejskich w ilości 595 szt. drzew oraz 1210 m² krzewów. Dodatkowo, nasadzenia krzewów i drzew wykonywane były m.in. przy realizacji zadań: „Budowa przedszkola i żłobka przy ul. Mielczarskiego w Elblągu” (koszt realizacji: 66 092,72 zł – środki własne/dotacja/ Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych); „Rewitalizacja przestrzeni parkowych w Elblągu” – Park Dolinka (koszt realizacji: 181 633,99 zł – środki UE/budżet państwa/ środki z ochrony środowiska) oraz „Rewitalizacja Parku Dolinka w Elblągu” (koszt realizacji: 333 892,62 zł środki własne/ środki UE/budżet państwa).

W 2021 r. w ramach zadania Rewitalizacja Wyspy Spichrzów:

- Spółka Porta Mare: podpisane zostały akty notarialne dotyczące podwyższenia kapitału spółki Fabryka - Porta Mare Sp. z o.o., spółka uzyskała pozwolenie na budowę biurowca, wszczęta została procedura wyboru wykonawcy biurowca.
- Przebudowa ul. Grochowskiej w Elblągu - Zakres robót obejmował przebudowę nawierzchni odcinka drogi wraz z jego konstrukcją, przebudowę i budowę zjazdów, przebudowę chodników oraz budowę kanalizacji deszczowej wraz z przepompownią.

Natomiast w 2022 r. w ramach zadania Rewitalizacja Wyspy Spichrzów:

- Spółka Porta Mare - rozpoczęto budowę kompleksu kamienic na Wyspie Spichrzów;
- Rewitalizacja Wyspy Spichrzów w Elblągu - terenu przeznaczonego pod inwestycje Programu Fabryka - na realizację zadania pozyskano dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Opracowano program funkcjonalno-użytkowy umocnienia i zagospodarowania zachodniego brzegu rzeki Elbląg na długości ok. 1 km od mostu w ciągu Al. Kard. Wyszyńskiego wzdłuż linii Wyspy Spichrzów.

Zgodnie z inwentaryzacją stanu lasów stanowiących własność osób fizycznych znajdujących się w granicach administracyjnych Gminy Miasto Elbląg prowadzony jest nadzór nad gospodarką leśną.

Konsekwentnie realizowany jest zatwierdzony decyzją Starosty „Uproszczony Plan Urządzenia Lasu Komunalnego Miasta Elbląg z Terenu Modrzewiny”, na podstawie którego przeprowadzono czyszczenia późne na powierzchni 11,07 ha. Koszt realizacji/źródła finansowania: 16 737,84 zł/ środki własne Gminy Miasto Elbląg. Ponadto, wykonano zabiegi pielęgnacyjne czyszczeń późnych, wraz z wyznaczeniem drzew do usunięcia, w pododdziale 18b na powierzchni 7,40 ha. Koszt 20.800,00 zł/ środki własne Gminy Miasto Elbląg.

Dodatkowo realizowane są zadania w obszarze interwencji zasoby przyrodnicze nieujęte w programie ochrony środowiska.

Niewątpliwą formą ochrony przyrody są pomniki przyrody, które mają wpływ na kształtowanie postaw proekologicznych i przyczyniają się do poszerzania wiedzy o ochronie przyrody. Mogą także stanowić ważny element ścieżek dydaktycznych, a wszystko to przy aktywnym wycieczniku. Celem rozpowszechnienia wiedzy o ochronie przyrody, wpływu na postawy proekologiczne wśród mieszkańców miasta, elbląscy harcerze podjęli się wyzwania jakim było utworzenie akcji polegającej na zinwentaryzowaniu pomników przyrody zlokalizowanych w granicach administracyjnych miasta. Zadaniem harcerzy było wskazanie propozycji nazw dla pomników przyrody ustalonych na podstawie przeprowadzonych wywiadów z okolicznymi mieszkańcami, historii terenu, czy też skojarzeń z wyglądem obiektu. Zebrane dane pozwoliły na aktualizację Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody.

W ramach ochrony czynnej drzew pomnikowych w latach 2021 – 2022 przeprowadzono wizje terenowe, zlecono sporządzenie opinii dendrologicznych, a następnie wykonano w ramach zawartych umów prace pielęgnacyjne w koronach drzew pomnikowych. W 2021 r. przeprowadzono pielęgnację 17 drzew stanowiących pomniki przyrody, koszt prac wyniósł 42325,20 zł, natomiast w 2022 r. przeprowadzono pielęgnację 4 drzew stanowiących pomniki przyrody, koszt prac wyniósł 17720,00 zł.

W 2022 r. Prezydent Miasta Elbląg zorganizował konkurs na nazwę pomnika przyrody. Celem konkursu była popularyzacja, podnoszenie świadomości ekologicznej i odpowiedzialności za przyrodę wśród mieszkańców Elbląga. Wyróżniające się spośród innych drzew - drzewo gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur*) o obwodzie pnia 395 cm rosnące przy ul. Fabrycznej w Elblągu - ustanowiono pomnikiem przyrody i nadano nazwę „Zielony Dar”.

3.6. Edukacja

Nazwa zadania	Termin realizacji zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym Programu
Promocja walorów przyrodniczych i edukacja ekologiczna	2016-2025
Współpraca i dofinansowanie akcji edukacyjnej „Dzień Ziemi”	2016-2025
Przeprowadzenie akcji „Sprzątanie Świata”	2016-2025
Udział w ogólnopolskiej akcji: „Kochasz dzieci nie pal śmieci”	2016-2025
Edukacja ekologiczna w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	2016-2025

Zielony Budżet

W 2021 roku ruszyła akcja pod nazwą „Zielony Budżet”, będąca efektem pomysłów mieszkańców na zazielenianie miasta. Celem projektu była aktywizacja mieszkańców do udziału w tworzeniu zielonej przestrzeni miejskiej, kreowanie i rozwijanie inicjatywy dbałości o otoczenie, w którym mieszkamy, zwiększenie wiedzy z zakresu ekologii, zachowania bioróżnorodności i tradycyjnych odmian i gatunków roślin wśród mieszkańców.

W 2021 r. wpłynęły 62 projekty, z czego 11 projektów pozytywnie zweryfikowano i poddano głosowaniu.

W wyniku głosowania sześć projektów otrzymało dofinansowanie w ramach przeznaczonej na ten cel kwoty,

tj. 25 000 zł:

1. Mini ogród deszczowy (Park Kajki);
2. Upięknijmy Aleję Grunwaldzką;
3. Szałwiowe pole (ul. Mazurska);
4. Kwietny Okólnik (ul. Okólnik)
5. Zieleniec staromiejski (ul. Wodna)
6. Zielony relaks (ul. Nowowiejska).

W 2022 roku wpłynęło 30 projektów, z czego 14 zweryfikowano pozytywnie i poddano głosowaniu.

W wyniku głosowania sześć projektów otrzymało dofinansowanie w ramach przeznaczonej na ten cel kwoty, tj. 30 000 zł:

- Magnoliowy Parkur
- Spacer Aleją Magnolii
- Trawy ozdobne w Parku Modrzewie

- Upięknijmy Park Traugutta – kwiaty i krzewy
- Zielony Jagiellończyk
- Pas zieleni przy ul. Legionów

Kampania informacyjna dotycząca Zielonego Budżetu realizowana była za pośrednictwem strony internetowej Urzędu Miejskiego, poprzez media społecznościowe, informacje wysyłane były także do lokalnych mediów.

Najpiękniejszy balkon

W roku 2021-2022 przeprowadzono konkurs na najpiękniejszy balkon. Ważnym kryterium oceny, była obecność roślin miododajnych. Wszystko to w trosce o pszczoły i środowisko. Każdy ze zgłoszonych balkonów wyróżniał się kreatywnością, estetyką na których nie brakowało roślin miododajnych. Kwietne aranżacje stworzone przez mieszkańców Elbląga na balkonach, pokazały, że liczą się chęci i pomysłowość, a także dobro pszczół. Celem konkursu było kreowanie i rozwijanie inicjatywy dbałości o otoczenie w którym mieszkamy; inspirowanie mieszkańców dla współtworzenia przyjaznej dla środowiska atmosfery poprzez upiększanie balkonów różnymi roślinami, kwiatami i drzewkami ozdobnymi i udostępnienie przestrzeni do życia owadom, w szczególności zapylającym.

Zielony Tramwaj – W 2022 r. dnia 7 czerwca odbyły się obchody Światowego Dnia Ochrony Środowiska. Podczas akcji Zielony Tramwaj mieszkańcy mogli skorzystać z bezpłatnego przejazdu tramwajem i otrzymać kwiaty lub zioła. Tramwaj przyozdobiony był roślinami mającymi szczególne zdolności oczyszczania powietrza. Podczas przejazdu mieszkańcy odpowiadali na pytania dot. ochrony środowiska, a za poprawne odpowiedzi otrzymywali gadżety ekologiczne miasta Elbląg. Celem akcji było podniesienie świadomości jak ważna jest troska o środowisko naturalne oraz promocja ekologicznych form transportu.

Sprzątanie Świata – Polska

Corocznie organizowane są obchody akcji „Sprzątanie świata”. W 2022 r. w trakcie trwania akcji dla elbląskich placówek edukacyjnych przeprowadzono warsztaty dotyczące gospodarki obiegu zamkniętego, ponownego wykorzystania przedmiotów oraz prawidłowej segregacji śmieci. Wydarzenie znacznie podnosi świadomość mieszkańców na temat szkodliwości źle zagospodarowanych elektroodpadów.

Dzień Ziemi

Corocznie 22 kwietnia obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Ziemi, którego celem jest zwrócenie uwagi na kwestie ochrony środowiska naturalnego, w tym promowanie zachowań proekologicznych. Dzień Ziemi to największe ekologiczne święto. W 2021 – 2022 r. zostały przyznane nagrody Prezydenta Miasta Elbląg za szczególne osiągnięcia w zakresie ochrony środowiska, a dla uczniów szkół podstawowych zorganizowany został turniej ekologiczny.

Elbląska „Godzina dla Ziemi”

Miasto Elbląg, jak co roku wzięło udział w ogólnooświatowej akcji „Godzina dla Ziemi”. Akcja „Godzina dla Ziemi” ma pokazać, że nawet małe zmiany w życiu codziennym są ważne, a wspólne działania mogą wiele zmienić. Wzorem lat ubiegłych na symboliczną godzinę wyłączono światła i iluminacje charakterystycznych budynków i obiektów użyteczności publicznej w naszym mieście, takich jak: Urząd Miejski w Elblągu (ul. Łączności 1), Ratusz Staromiejski (ul. Stary Rynek 25), Brama Targowa (Stare Miasto), Katedra pw. św. Mikołaja (Stare Miasto), Sąd Rejonowy przy Placu Konstytucji.

Elbląskie Zielone Pytanie

W I kwartale 2021r. i 2022 r. ruszyły kolejne edycje popularnonaukowego programu konkursów ekologicznych „Elbląskie Zielone Pytanie”. Elbląskie Zielone Pytanie zostało podzielone na trzy kategorie: Elbląskie Zielone Pytanie, Elbląskie Zielone Pytanie Junior i Elbląskie Zielone Zadanie.

Do mieszkańców Miasta Elbląg skierowany jest ekologiczny konkurs pn. „Elbląskie Zielone Pytanie”. To prosta forma, która zachęca do poszerzania swojej wiedzy o przyrodzie, klimacie i zjawiskach jakie zachodzą w świecie istot żywych. Co kwartał na stronach Urzędu Miejskiego w Elblągu pojawiają się ekologiczne pytania, na które odpowiadają mieszkańcy, ich odpowiedzi są publikowane, a szczęśliwcy otrzymują pamiątkowe dyplomy i ekologiczne upominki. Program cieszy się dużym zainteresowaniem. Ponadto dla uczniów z placówek szkolnych i szkolno-wychowawczych uruchomiono konkurs plastyczny pn. „Elbląskie Zielone Pytanie Junior”, a dla starszych uczniów Elbląskie Zielone Zadanie. Spośród otrzymanych prac, komisja co miesiąc wybiera najciekawsze, a ich autorów nagradza upominkami.

Konkurs na selektywną zbiórkę odpadów dla placówek edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych

W 2021 r. w kolejnej edycji „Konkursu na selektywną zbiórkę odpadów”, wzięło udział 13 078 uczniów z 52 placówek oświatowych w tym 45 z terenu Miasta Elbląg i 7 z terenu gmin ościennych. Wśród placówek uczestniczących w Konkursie było 26 przedszkoli, 14 szkół podstawowych, 3 szkół średnich i 2 ośrodki szkolno-wychowawcze. Ogółem w 2021 roku zebrano – 25 880 kg bez makulatury odpadowych surowców.

W 2022 r. w XXVI edycji „Konkursu na selektywną zbiórkę odpadów”, wzięło udział 14 950 uczniów z 55 placówek oświatowych w tym 51 z terenu Miasta Elbląg i 4 z terenu gmin ościennych. Wśród placówek uczestniczących w Konkursie było 24 przedszkoli, 14 szkół podstawowych, 6 szkół średnich i 4 ośrodki szkolno-wychowawcze. Ogółem w 2022 roku zebrano – 23 321 kg surowców odpadowych takich jak baterie, puszki, kartoniki po napojach i nakrętki.

Wspólny System Segregacji Odpadów w Elblągu

Kontynuując kampanię promującą segregację odpadów w mieście w roku 2021 przeprowadzono szereg działań mających na celu wzmocnienie systemu segregacji odpadów, m.in. ponownie zakupiono spersonalizowane herbem Gminy Miasto Elbląg tablice dot. zasad selektywnej zbiórki odpadów, które

przekazano spółdzielniom, zarządom, wspólnotom, szkołom, przedszkolom i zarządom rodzinnych ogródków działkowych celem umieszczenia ich na obudowach śmietników oraz na tablicach informacyjnych. Ponadto na terenie miasta zainstalowano w 5 lokalizacjach Miejskie Punkty Elektroodpadów, do których można wrzucać drobny zużyty sprzęt, taki jak: baterie, żarówki, drobną elektronikę, płyty CD i DVD oraz telefony i ładowarki. Zakupiono i umieszczono w dwóch lokalizacjach na terenie miasta pojemnik na plastikowe nakrętki w kształcie liścia

Kolejnym działaniem było rozpowszechnianie ulotek dot. zasad segregacji odpadów i przekazywano tematyczne naklejki na kosze na odpady.

W 2022 r. Prezydent Miasta Elbląg podjął współpracę z firmą RB Recykling, która na terenie miasta zainstalowała 28 pojemników na małe i średnie – gabarytowe elektroodpady. Pojemniki zostały rozlokowane po wszystkich dzielnicach Elbląga, co ułatwiło dostęp mieszkańcom. Do pojemników można wyrzucać odpady, których żaden z wymiarów nie przekracza 50 cm tj. baterie, suszarki do włosów, żelazka, telefony itp. Ponadto, firma zajmująca się opróżnianiem pojemników oferuje mieszkańcom bezpłatny odbiór z domów elektroodpadów wielkogabarytowych tj. lodówka, pralka.

Każde z powyższych działań ma na celu podnoszenie świadomości mieszkańców miasta Elbląg na procesy odzysku i unieszkodliwiania odpadów oraz podnoszenia poziomu wiedzy w danym zakresie, co ma znaczenie dla osiągania poziomów recyklingu w mieście.

Elbląg bez plastiku, piję wodę z kranu

W latach 2021-2022 kontynuując kampanię pn. Elbląg bez plastiku oraz promowanie picia wody prosto z kranu zakupiono dla pierwszoklasistów filtrujące butelki wielokrotnego użytku. Celem akcji jest kształtowanie postaw proekologicznych już od najmłodszych lat oraz nauka dzieci, by chętniej sięgały po wodę, która jest zdecydowanie zdrowsza niż kolorowe napoje gazowane.

Festyn Ekologiczny

W lipcu 2022 r. podczas realizacji nagrania programu „Czysta Polska” odbył się Festyn Ekologiczny. W trakcie Festynu mieszkańcy sprząkali teren przy ul. Warszawskiej, zasadzone zostały krzewy i drzewa przekazane przez Lasy Państwowe na terenie Biblioteki Elbląskiej. Podczas Festynu mieszkańcy mogli wziąć udział w grach edukacyjnych na temat poprawnej segregacji odpadów, każdy kto wziął udział w zajęciach otrzymał nagrodę rzeczową, a za najlepsze wyniki mieszkańcy wygrywali butelki filtrujące wodę. Celem akcji była edukacja, integracja mieszkańców, propagowanie zdrowego trybu życia oraz realizacja nagrania programu „Czysta Polska”. Akcja „Czyste, Zielone Miasta” to jedno z najważniejszych przedsięwzięć Stowarzyszenia Program Czysta Polska. Program pokazuje Zielone Miasta, w których proekologiczna działalność ma realny wymiar.

Festyn GOZ (do 2022 r. Dni Recyklingu)

Organizowana przez Zakład Utylizacji Odpadów w Elblągu akcja tradycyjnie była okazją, aby wymienić posegregowane odpady za rośliny i gadżety. Po raz pierwszy podczas festynu funkcjonował Punkt Obrotu Przedmiotów, gdzie używane rzeczy przyniesione przez elblążan np.: książki, zabawki, gry planszowe, wózki dla dzieci, rowery, hulajnogi, ceramika użytkowa mogły znaleźć nowych właścicieli.

4. Realizacja zadań określonych dla osiągnięcia założonych w programie celów – zadania monitorowane.

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	TERMIN REALIZACJI	KOSZT REALIZACJI [zł]/ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	UWAGI
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Przebudowa/wymiana istniejących urządzeń na napięciu 0,4 kV	Energa Operator SA	bezterminowo - modernizacja / wymiana urządzeń następuje na podstawie regularnych ocen technicznych urządzeń	zgodnie z planem rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe lub energię w perspektywie lat 2020 - 2025	Zgodnie z postanowieniami art. 16 ustawy Prawo energetyczne, przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej są zobowiązane do sporządzenia, dla obszaru swojego działania, planów rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną.
	Przyłączanie odbiorców	Energa Operator SA	zgodnie z terminami	zgodnie z planem rozwoju w	Obowiązek przyłączania odbiorców do sieci

			określonymi w umowach o przyłączenie do sieci z podmiotami ubiegającymi się o przyłączenie do sieci	zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe lub energię w perspektywie lat 2020 - 2025	dystrybucyjnej wynika z art. 7 ustawy Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. Nr 1059 z późn. zm.). Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii jest obowiązane do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci z podmiotami ubiegającymi się o przyłączenie do sieci, na zasadzie równoprawnego traktowania i przyłączania, w pierwszej kolejności, instalacji odnawialnego źródła energii, jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i dostarczania energii, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki
--	--	--	---	---	---

					przyłączenia do sieci i odbioru
GOSPODAROWANIE WODAMI	Regulacja Srebrnego Potoku wraz ze zbiornikiem	Wody Polskie	2019-2025	Szacunkowa wartość inwestycji na dzień 25.11.2022 r. 33 007 076zł Finansowanie - środki własne/ budżet państwa	2020 r. – zakończenie robót w zakresie budowy odcinkowych umocnień brzegowych
	Przebudowa korytarza rzeki Kumiela km 6+124 ÷ 20+097	Wody Polskie	-	20 000 000zł Finansowanie - budżet państwa	Zadanie ujęte w Programie Żuławskim 2030
	Przebudowa koryta rzeki Babica km 0+260 ÷ 9+500	Wody Polskie	-	7 000 000zł Finansowanie - budżet państwa	Zadanie ujęte w Programie Żuławskim 2030
GOSPODARKA WODNO-SCIEKOWA	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Elblągu wraz z budową i przebudową sieci kanalizacji sanitarnej	Elbląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	30.09.2023 r. – zgodnie z umową o dofinansowanie projektu ze środków POIiŚ 2014-2020 zawartą 8.12.2017 r.	145 589 078,93 zł netto, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • 103 877 291,96 zł – dotacja UE • 25 188 205,20 zł – pożyczka z NFOŚiGW • 16 523 581,77 zł – środki EPWiK Sp. z o.o 	Modernizacja oczyszczalni ścieków - zakończenie 31.08.2023 r. Budowa i przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej z przepompowniami ścieków – zakończenie w latach 2020 i 2021.

GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Rozbudowa/ modernizacja instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów w Elblągu	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.	31.08.2023 r.	K. całkowity: 19 411 542 zł Dofinansowanie: 10 652 432 zł Pożyczka z NFOS: 4 500 000 zł	Budowa kompostowni odpadów biodegradowalnych zbieranych selektywnie: stan na 31.12.2023 – wykonanie robót ziemnych Stan na 31.08.2023 r.- zadanie zakończono
ZASOBY PRZYRODNICZE	Prowadzenie spraw związanych z gospodarką leśną na terenie lasu komunalnego <i>Bażantarnia</i> określonych w Uproszczonym planie urządzania lasu na lata 2016-2025.	Zarząd Zieleni Miejskiej	2021-2022	10 713,07 Budżet ZZM	-
	Bieżące utrzymanie lasów komunalnych w tym infrastruktury służącej do celów, rekreacji i edukacji ekologicznej.	Zarząd Zieleni Miejskiej	2021-2022	572 993,06 Budżet ZZM	-
	Bieżące utrzymanie zieleni ogólnomiejscowej w tym parków wraz z zlokalizowanymi na nich urządzeniami zabawowymi, urządzeniami do ćwiczeń oraz małą architekturą (parki, zieleńce miejskie, pasy drogowe).	Zarząd Zieleni Miejskiej	2021-2022	5 522 884,92 Budżet ZZM	-

	Sadzenie drzew i krzewów na terenach zarządzanych przez ZZM oraz w pasach drogowych wynikających z decyzji administracyjnych.	Zarząd Zieleni Miejskiej	2021-2022	123 255,12 Budżet ZZM	-
	Przeprowadzanie zabiegów ochronnych w celu zwalczania szrotówka kasztanowcowiaczka na kasztanowcach rosnących na terenach administrowanych przez ZZM oraz pasach drogowych.	Zarząd Zieleni Miejskiej	2021-2022	0,00 zł	Niezrealizowano, z uwagi na brak środków w planie finansowym. Środki zabezpieczone w budżecie pokryły bieżące wydatki związane z działalnością ZZM (koszenie, wycinka drzew na podstawie decyzji organu – metodą alpinistyczną, pielęgnacja drzew).
	Bieżące utrzymanie zieleni na cmentarzach komunalnych i miejscach pamięci.	Zarząd Zieleni Miejskiej	2021-2022	800 965,54 Budżet ZZM	-
EDUKACJA	Organizacja konkursów, wystaw, warsztatów, prelekcji oraz akcji o znaczeniu lokalnym i wojewódzkim których tematyka	Nadleśnictwo Elbląg	2021-2022	340 700 zł/środki własne oraz Centrum Informacyjne Lasów Państwowych	-

	opiera się o zagadnienia z ekologii, ochrony przyrody, zachowania bioróżnorodności.	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.	2021-2022	-	Informacja dot. działań proekologicznych Zakładu Utylizacji odpadów Sp. z o.o. znajduje się w podrozdziale 4.1
--	---	--------------------------------------	-----------	---	--

źródło: opracowanie własne

4.1. Edukacja ekologiczna prowadzona przez Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w latach 2021-2022

1. Edukacja dzieci i młodzieży z elbląskich placówek i sąsiednich gmin podczas zajęć na terenie Zakładu Utylizacji Odpadów polegających na przeprowadzeniu warsztatów recyklingowych połączonych z wycieczką po obiektach Spółki. W okresie 2021-2022 przeprowadzono 53 zajęcia, podczas których przeszkolono 1168 uczestników.
2. Spółka prowadziła działania edukacyjne w mediach społecznościowych na FB oraz na www.zuoelblag.pl.
3. Podczas roku szkolnego 2021/2022 ZUO sp. z o.o. realizował XXVI edycję „Konkursu na selektywną zbiórkę odpadów w placówkach oświatowych”. W konkursie placówki rywalizowały ze sobą w dziedzinie zbiórki surowców i realizacji zadań w kat. edukacja ekologiczna. W XXVI edycji Konkursu 14 950 dzieci z 55 placówek oświatowych zebrało 23 321 kg surowców.
4. „EKOfeston Ekologiczny Festiwal Online” to kilkugodzinne wydarzenie organizowane podczas Dnia Ziemi kierowane do dzieci i młodzieży na terenie całego kraju. ZUO sp. z o.o. jako Partner wydarzenia w roku 2021 oraz w 2022 r. udostępnił placówkom oświatowym oraz mieszkańcom z regionu elbląskiej instalacji komunalnej bezpłatny link do udziału w edukacyjnym programie online.
5. Współprodukcja filmu dla Urzędu Miejskiego w Elblągu z cyklu „Segreguj odpady u źródła, czyli w domu”, cz. 1 Recykling plastiku, cz. 2 Makulatura. Cykl filmów jest dedykowany dla dzieci i młodzieży szkolnej z Elbląga.
6. Organizacja konferencji pt. „Podstawy gospodarki obiegu zamkniętego w Elblągu” 07.04.2022 r.
7. Organizacja 11.06.2022 r oraz 27.05.2023 r. festynu dla mieszkańców pt. FESTYN GOZ nie marnuj, napraw, wymień, podczas którego mieszkańcy wymienili posegregowane odpady na nagrody w formie roślin, gadżetów i pojemników na bioodpady, obejrzeli przedstawienie teatralne pt. GOZ to nasz los! nt. niemarnowania surowców i wzięli udział w warsztatach recyklingowych oraz innych atrakcjach festynu.
8. Organizacja warsztatów recyklingowych dla młodzieży szkolnej podczas Sprzątania świata organizowanego przez Urząd Miejski w Elblągu 07.09.2021 r. i 19.09.2022 r.
9. Organizacja warsztatów recyklingowych podczas IV Rodzinnego Pikniku Nauki i Techniki organizowanego przez Elbląski Park Technologiczny (10.09.2022 r.).

5. Mierniki realizacji Programu ochrony Środowiska dla miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”

Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań programu jest wysokość ponoszonych nakładów finansowych oraz uzyskiwane efekty rzeczowe.

Pomiar stopnia realizacji celów Programu odbywa się również poprzez mierniki. Mierniki te związane są z poszczególnymi celami. Niektóre z mierników są parametrami stanu środowiska w sytuacji, gdy cel Programu odnosi się wprost do zasobu środowiskowego. Poza głównymi miernikami przy ocenie skuteczności realizacji programu mogą być brane pod uwagę również wskaźniki społeczno-ekonomiczne, wskaźniki presji na środowisko i stanu środowiska oraz wskaźniki aktywności państwa i społeczeństwa. Wskaźniki te ze względu na ich opisowy charakter oraz trudności w definiowaniu ich wartości należy traktować jako fakultatywne. Wskaźniki realizacji Programu przedstawiono w tabeli Nr 2.

Tab. 2 Wskaźniki realizacji Programu dla poszczególnych obszarów interwencji.

OBSZAR INTERWENCJI	WSKAŹNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	WARTOŚĆ BAZOWA WSKAŹNIKA (rok 2014)	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA 2020 R.	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA 2021 R.	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA 2022 R.
Ochrona klimatu i jakości powietrza	zanieczyszczenia, dla których stwierdzono klasę C wg kryterium ochrony zdrowia w strefie, w której położony jest powiat	WIOŚ	dla B(a)P	0	Brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu	Brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu
	odbiorcy energii elektrycznej	GUS	44 858 szt.	48 280 szt.	49 307 szt.	49 432 szt.
	zużycie energii elektrycznej	GUS	65 556 MWh	74 526MWh	73 033 MWh	68 626 MWh
	przyłącza sieci gazowej	GUS	4 391 szt.	4 691szt.	4772 szt.	4797 szt.

	ludności korzystającej z sieci gazowej	GUS	106 819 os.	99 799 os.	98 122 os.	96 461 os.
	liczba kotłowni	GUS	38 szt.	45 szt.	50 szt.	50 szt.
	łącna długość sieci ciepłowniczej (przesyłowa i przyłącza)	EPEC Sp. z o.o.	193,5 km (2015 r.)	195,8 km	197,04 km	199,79 km
Gospodarka wodno-ściekowa	długość sieci wodociągowej	EPWiK Sp. z o.o.	374,14 km	377,2 km	378,0 km	380,0 km
	długość sieci kanalizacyjnej	EPWiK Sp. z o.o.	439,8 km	453,0 km	461,4 km	460,7 km
	odsetek ludności korzystającej z wodociągu	GUS	98,8%	98,7%	98,7%	98,7%
	odsetek ludności korzystającej z kanalizacji	GUS	94,9%	94,6%	94,6%	94,6%

	wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM	GUS	181 800 RLM	181 800 RLM	181 800 RLM	181 800 RLM
	liczba oczyszczalni ścieków: - ogółem - z podwyższonym usuwaniem biogenów	GUS	1	1	1	1
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	masa zebranych zmieszanych odpadów komunalnych	GUS	31 859,47 Mg	30 970,90 Mg	32 899,73 Mg	30 792,96 Mg
	liczba instalacji do unieszkodliwiania odpadów komunalnych przez składowanie	WIOŚ	1	1	1	1
	liczba instalacji do odzysku lub unieszkodliwienia	WIOŚ	1	1	1	1

	odpadów poza składowaniem					
	masa odpadów zdeponowanych na składowiskach (z odpadów zmieszanych)	Gmina Miasto Elbląg	6 100,58 Mg	19 807,01 Mg	19 624,03 Mg	16 874,04 Mg
Zasoby przyrodnicze	lesistość	GUS	26,9%	26,6%	26,6%	26,6%
	powierzchnia: - gruntów leśnych - lasów	GUS	2 162,99 ha	2 120,49 ha	2 120,49 ha	2 120,99 ha
	udział obszarów chronionych w powierzchni ogółem	GUS	44,8%	55,9%	55,9%	55,9%
	liczba pomników przyrody	CRFOP	62 szt.	61 szt.	65 szt.	65 szt.

źródło: opracowanie własne

Analizując powyższe wskaźniki realizacji Programu dla poszczególnych obszarów interwencji można zauważyć iż znaczna część wskaźników pozostaje bez zmian lub wskazuje na zmiany pozytywne

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w województwie warmińsko-mazurskim jest sektor komunalno-bytowy (emisja powierzchniowa), w dalszej kolejności znaczenie w emisji zanieczyszczeń odgrywa transport (emisja liniowa) oraz działalność przemysłowa (emisja punktowa). W roku 2021 i 2022 nie było przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu.

Istniejący w Elblągu układ sieci ciepłowniczych obejmuje swym zasięgiem główne obszary miasta. Ciepło z miejskiej sieci ciepłowniczej (m.s.c.) dostarczane jest do obiektów pozostających w zasobach spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, obiektów komunalnych, administracyjnych, handlowych, usługowych i przemysłowych, jak również doprowadzone jest do budynków jednorodzinnych. Łączna długość sieci ciepłej na terenie miasta w 2022 r. wyniosła ogółem 199,79 km. W 2022 r. liczba odbiorców ciepła sieciowego na terenie miasta Elbląg wynosiła 2 575, z czego największą grupę stanowiły gospodarstwa domowe – 2 056 punktów odbioru ciepła. Wartości łącznej długości sieci ciepłowniczej wzrosły w stosunku do wartości bazowej wskaźnika oraz wartości wskaźnika w roku 2020.

Dystrybutorem gazu w Elblągu jest Polska Spółka Gazownictwa sp. z o. o. Ilość zużywanego gazu na potrzeby miasta w 2022 r. to około 21,6 mln m³. Łączna długość sieci gazowej na terenie miasta w 2022 r. wynosiła 300,47 km, w tym 224,32 km sieci niskiego ciśnienia, 75,90 km sieci średniego ciśnienia oraz 0,25 km sieci wysokiego ciśnienia. Wartość wskaźnika przyłącza sieci gazowej wzrosła w stosunku do wskaźnika bazowego oraz wskaźnika w roku 2020.

System zaopatrzenia w wodę Elbląga tworzą ujęcia wody, stacje uzdatniania wody (SUW), zbiorniki retencyjne oraz sieć wodociągowa z pompowniami. Na terenie Elbląga istnieje układ kanalizacji rozdzielczej. Ścieki sanitarne odprowadzane są do mechaniczno-biologiczno-chemicznej oczyszczalni ścieków, zlokalizowanej w północno-zachodniej części miasta przy ul. Mazurskiej, poprzez system kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-ciśnieniowej. Wody opadowe z miasta odprowadzane są poprzez system kanalizacji deszczowej lub rowami otwartymi do rzek: Kumieli, Elbląg, Babicy i dalej do Zalewu Wiślanego. Wartości długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wzrosły w stosunku do wartości bazowej wskaźnika w 2014 roku oraz wskaźnika w roku 2020.

Masa odpadów zdeponowanych na składowiskach (z odpadów zmieszanych) zmalała w stosunku do wartości wskaźnika w roku 2020 r. Natomiast, jak już wspomniano w poprzednim „Raporcie z realizacji w latach 2019-2020 Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Elbląg do roku 2030 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025” wzrost wartości masy odpadów zdeponowanych na składowiskach (z odpadów zmieszanych) w 2020 r. wynikał w głównej mierze ze sposobu postępowania z odpadami powstającymi po procesie kompostowania. Po procesie kompostowania powstaje odpad o kodzie 19 05 99, który w latach poprzednich poddawany był uszlachetnianiu i poddawany dodatkowej obróbce mechanicznej w wyniku czego powstawał odpad – kompost nieodpowiadający wymaganiom o kodzie 19 05 03, (stanowił on ok. 60-70% odpadu o kodzie 19 05 99). Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie składowisk odpadów, odpad ten mógł być wykorzystywany do wykonania okrywy

rekultywacyjnej (tym samym nie był on wliczany do masy odpadów poddawanych składowaniu). W latach 2014-2015 gdy prowadzony był proces rekultywacji kopca bioenergetycznego (Elbląg, ul. Mazurska 42) istniała możliwość wykorzystania odpadu o kodzie 19 05 03 jako materiału.

6. Podsumowanie i wnioski

„Program Ochrony Środowiska dla Miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025” uwzględnia założenia zawarte w wojewódzkim programie ochrony środowiska oraz innych dokumentach strategicznych przygotowanych dla województwa, jak i dla miasta Elbląg. Program stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w Elblągu, określając cele i kierunki działań zmierzających do poprawy stanu środowiska.

Należy podkreślić, że w Programie zwrócono uwagę na najważniejsze problemy ochrony środowiska dla poszczególnych obszarów interwencji tj.: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenie hałasem, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby przyrodnicze, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.

Raport przedstawia stopień wykonania zadań określonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Elbląg do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2025”. Podstawowym źródłem danych były ankiety sprawozdawcze, skierowane do podmiotów i instytucji leżących w granicach administracyjnych Miasta Elbląg. Konstrukcja ankiet umożliwiła pozyskanie kluczowych z punktu widzenia przygotowania Raportu informacji, na temat prowadzonych działań, mających wpływ na stan środowiska w Elblągu. Dodatkowo, w celu określenia stopnia realizacji celów Programu wykorzystano dane udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny.

Znaczna część planowanych zadań została wykonana, natomiast część z nich, z powodu braku wystarczających środków nie została zrealizowana. W Raporcie pojawiły się również nowe zadania pomimo, iż nie zostały ujęte w harmonogramie rzeczowo - finansowym Programu. Zrealizowane zadania ponadprogramowe, dają korzystny i pozytywny obraz działalności prośrodowiskowej na terenie Miasta Elbląg.

W obszarze interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza w latach 2021-2022 zrealizowano szereg zadań przyczyniających się do poprawy jakości powietrza. Gmina Miasto Elbląg prowadziła dofinansowanie w celu likwidacji ogrzewania opartego na paliwie stałym i zastąpienia go ogrzewaniem proekologicznym oraz Program „Ciepłe Mieszkanie”. Ponadto, prowadzone były działania kontrolne w ramach „patroli antysmogowych” prowadzonych przez strażników miejskich.

W obszarze interwencji zagrożenia hałasem zadania polegały głównie na budowie, przebudowie oraz modernizacji dróg gminnych.

W obszarze interwencji gospodarki wodno-ściekowej w latach 2021-2022 Gmina Miasto Elbląg prowadziła dofinansowanie budowy przyłączy do kanalizacji sanitarnej nieruchomości zlokalizowanych na terenie Gminy Miasto Elbląg. Ponadto, realizowano zadania w zakresie modernizacji oczyszczalni ścieków w Elblągu wraz z budową i przebudową sieci kanalizacji sanitarnej.

W obszarze interwencji gospodarka odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów wykonano inwentaryzację wyrobów zawierających azbest oraz zaktualizowano Program usuwania azbestu

i wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Elbląga. Ponadto, Gmina Miasto Elbląg prowadziła dofinansowanie kosztów transportu i unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest oraz działania edukacyjne mające na celu poszerzenie wiedzy o ekologii w bezpośrednim kontakcie z przyrodą oraz szerzenie aktywnej postawy na rzecz ochrony środowiska, a w tym szczególny nacisk kładziony był na edukację m. in. w zakresie efektywnej selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Realizowano również zadanie monitorowane tj. rozbudowę/modernizację instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów w Elblągu.

W obszarze interwencji zasoby przyrodnicze zgodnie z inwentaryzacją stanu lasów stanowiących własność osób fizycznych znajdujących się w granicach administracyjnych Gminy Miasto Elbląg prowadzony jest nadzór nad gospodarką leśną. Konsekwentnie realizowany jest zatwierdzony decyzją Starosty „Uproszczony Plan Urządzenia Lasu Komunalnego Miasta Elbląg z Terenu Modrzewiny”, na podstawie którego wykonano zabiegi pielęgnacyjne czyszczeń późnych. W ramach ochrony czynnej drzew pomnikowych w latach 2021– 2022 przeprowadzono wizje terenowe, zlecono sporządzenie opinii dendrologicznych, a następnie wykonano w ramach zawartych umów prace pielęgnacyjne w koronach drzew pomnikowych. W analizowanym okresie uchwalono 21 uchwał Rady Miejskiej w Elblągu w zakresie uzgodnienia zakresu prac w koronach drzew pomnikowych.

Edukacja ekologiczna jest niezbędnym elementem wszystkich działań realizowanych w zakresie ochrony środowiska. Ponadto, edukacja ekologiczna jest ważnym założeniem Programu i powinna służyć podniesieniu świadomości społeczeństwa, które powinno brać aktywny udział w ochronie zasobów przyrody. W latach 2021-2022 zrealizowano szereg zadań mających na celu podniesienie świadomości społeczeństwa.

Analizując poziom wykonania Programu można stwierdzić, że realizacja zadań zaplanowanych na lata 2021-2022 przyczyniła się do poprawy jakości środowiska naturalnego miasta oraz życia jego mieszkańców.